

Preek Paaszondag 2021 – Protestantse Kerk Ieper – ds. Eleonora Hof

Hooglied 3 en Johannes 20

Maria Magdalena

Lieve gemeente van onze Heere Jezus Christus,

Wie was Maria Magdalena eigenlijk? Hoe kijken we naar haar? En waarom besteden we juist vandaag op Pasen aandacht aan haar verhaal?

Een paar weken geleden keken we met de kerk de film 'Mary Magdalene'. Hier op de foto ziet u één van de meest indringende beelden uit de film: het moment dat Maria gedoopt wordt door Jezus. Ze gaat daadwerkelijk kopje onder en ze staat weer op in een nieuw leven. We weten niet of dat daadwerkelijk zo gebeurd is, want in de evangeliën lezen we niets over dat zij gedoopt wordt. Maar de doop laat wel zien dat Maria Jezus wilde volgen. Met haar hele leven. En dat ze Jezus nooit meer zou verlaten.

Wat kunnen we dan in de evangeliën wél over Maria Magdalena lezen? We weten dat ze uit het dorpje 'Magdala' komt. Vandaar de naam. Magdala lag aan het meer van Galilea. We weten ook dat zij één van de vrouwen was die met Jezus meereisde. Ze was dus een vrije vrouw: niet iemand die thuis zat, maar Jezus volgde waar Hij ook maar naar toe ging.

Hier op de Powerpoint zien we een tekst met nog meer informatie:

Jezus heeft zeven demonen bij Maria uitgedreven. Zij is dus bevrijd door Jezus. Geen wonder dat ze zó gedreven was om Jezus te blijven volgen. En dan als tweede: ze zorgde uit haar eigen middelen voor Jezus. Dat betekende dus dat ze geld had.

Wat we weten van Maria Magdalena is dus het volgende:

- Ze was door Jezus bevrijd
- Ze volgde Jezus door het hele land
- Ze had eigen geld

En wat we dus níet van haar weten en kunnen weten is het volgende:

Of ze een prostituee was

En of ze een seksuele relatie met Jezus had.

Hoe komt het dat als je de naam Maria Magdalena zegt, de meeste mensen niet direct zullen zeggen: 'o, die rijke vrouw die Jezus missie financierde',

maar dat ze direct iets zullen zeggen over de vrouw die een relatie met Jezus had of een prostituee was? Dat gaat terug tot een preek gehouden bij Paus Gregorius waar hij de verschillende vrouwenfiguren in de Bijbel door elkaar heen haalt. Expres of per ongeluk? We weten het niet precies. Wat wél weten is dat het de Kerk wel goed uitkwam. Maria Magdalena was namelijk als het ware het aanplakbiljet van de kerk van een zondaar die tot bekering kwam. Een pikante zondares nog wel. Ook in de kunst kwam die combinatie wel goed uit. Kijk hier maar, een kunstwerk van eigen bodem. Uit Gent of Brugge, begin 16de eeuw. We zien hier een bekeerde Maria, die heel vroom in een boek aan het lezen is. Maar tegelijkertijd is ze wel opvallend bloot. En zo is dus de bekeerde zondares in onze kunstgeschiedenis terecht gekomen. En dus ook in onze collectieve herinnering.

Maar ik had me dus nooit zo gerealiseerd dat als ik het over Maria Magdalena heb, ik daar meestal een heel ander beeld bij haar heb dan dat jullie meestal hebben. Ik vroeg op onze filmavond of er wel eens gepreekt werd over Maria Magdalena op Pasen. En dat is dus blijkbaar niet zo. Terwijl ik opgegroeid ben met preken over haar op Pasen. Twee jaar geleden heb ik trouwens op Paasmorgen ook al een preek over haar gehouden. Toen ging het over de vraag van Jezus aan Maria: “waarom huil je?” De preek ging er toen over dat Jezus aandacht heeft voor de tranen en het verdriet van Maria en dat Jezus zélf het verdriet van Maria omdraait en haar troost. En dat wij dus ook aan de mensen om ons heen mogen vragen: “waarom huil je” en hen mogen troosten. De preek is overigens online nog terug te lezen op de website.

Vandaag kijken we nog op een andere manier naar Maria Magdalena. Want we zien in haar verhaal vandaag een voorbeeld dat we mogen volgen. Omdat Maria aan Jezus leerlingen vertelt dat Jezus is verrezen.

Laten we wat verder inzoomen op het Paasverhaal zoals Johannes dat vertelt. Vroeg, op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria bij het graf. Ze zag dat de opening van het graf was weggehaald. Ze loopt terug naar de andere leerlingen: Petrus en Johannes, en ook zij zien hetzelfde. De steen is weggehaald van het graf, het graf is leeg. Petrus en Johannes gaan weer naar huis. Maar Maria blijft. Verdrietig, koppig, radeloos misschien wel. Hoe dan ook, ze blijft. Maria is een doorzetter, een blijvertje. En juist omdat ze blijft, ontmoet ze Jezus. De verrezen Jezus. Maar ze herkent Jezus eerst nog niet. Ze denkt dat het de tuinman is. Dat lijkt zo een vreemd detail dat we op het eerste gezicht niet zo kunnen plaatsen. Waarom nu juist de tuinman?

Maar dat wordt ietsje begrijpelijker als we Johannes naast Hooglied lezen. Hooglied is het boek dat traditioneel altijd al gelezen wordt bij het Joodse Pesachfeest: het lied van de liefde. Hooglied is een liefdeslied dat zich afspeelt in een idyllische omgeving, in een soort van paradijselijke tuin. Hooglied vertelt vol verlangen over de liefde en de aantrekkingskracht tussen twee jonge mensen. Maar zelfs de liefde blijft niet paradijselijk, want de twee geliefden dreigen elkaar kwijt te raken.

We voelen mee met de koortsachtige droom van de geliefde:

“’s Nachts in mijn slaap zoek ik mijn lief. Ik zoek hem, maar ik vind hem niet. Laat ik opstaan, rondgaan in de stad, laat ik in de straten, op de pleinen, zoeken naar mijn allerliefste. Ik zoek hem, maar ik vind hem niet. De wachters vinden mij, op hun ronde door de stad: ‘Hebben jullie mijn lief ook gezien?’ Nog maar nauwelijks ben ik hun voorbij of ik vind mijn lief. Ik grijp hem vast en laat hem niet meer los.”

Maria lijkt in het verhaal van Johannes wel op de geliefde in Hooglied. Ook koortsachtig op zoek naar Jezus van wie ze zo veel houdt. Ook iemand die niet opgeeft en er veel voor over heeft om verenigd te worden met hem. En uiteindelijk vindt Maria Jezus. Of beter gezegd: Jezus vindt Maria. Hij laat zich vinden. En het is dan niet meer dan logisch dat Maria zich aan Jezus wil vastklampen. Net als de geliefde in Hooglied doet als ze haar lief eindelijk gevonden heeft. Eindelijk weer herenigd.

Maar dat is duidelijk niet wat Jezus in gedachten heeft. Hij zegt: “Houd me niet vast.” Jezus en Maria hebben geen relatie die exclusief is en waarbij ze elkaar stevig en krampachtig moeten vasthouden. Ze moeten elkaar loslaten zodat de boodschap verder kan gaan. Ga naar mijn broeders en zuster en zeg hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is. Maria krijgt een boodschap. Ze moet het goede nieuws verkondigen. Het goede nieuws is dat de Vader van Jezus óók onze Vader is. Het goede nieuws is dat Jezus leeft. Het goede nieuws is dat zij de Heer heeft gezien.

Dat is een boodschap die steeds verder moet doorgaan. De hele wereld over. En Maria speelt daarin een belangrijke rol. Zij is de apostel van de apostelen. Zij is het die koppig is blijven wachten en uiteindelijk Jezus heeft gezien. Nu krijgt ze van Jezus zelf deze opdracht zodat het goede nieuws kan blijven groeien en overal verspreid kan worden. En Maria is daar de schakel in.

Zo bouwen we dus in deze preek aan een nieuw beeld van Maria Magdalena. Zij is de apostel van de apostelen. Jezus zélf gaf haar de opdracht om het goede nieuws door te vertellen. Het goede nieuws dat Jezus leeft en dat niets ons in de weg staat nu om óók kinderen van God te zijn.

En dan wordt Maria Magdalena dus weer een voorbeeld voor ons. Deze keer niet als berouwvolle zondares, maar als een beeld van een vrouw die Jezus liefheeft en daarom Jezus' boodschap verspreidt. Dat is écht Pasen. Pasen is wéten, voelen, beleven, tot in het diepste van je ziel, dat Jezus leeft. Dat er daarom voor ons ook écht leven mogelijk is. En dat leven willen we niet voor onszelf houden. Jezus is niet alleen 'ons' bezit. Maar Jezus is voor iedereen. Want Jezus geeft leven. Daarom nemen we in deze Paastijd Maria Magdalena met ons mee als een nieuw voorbeeld. Zij is ons nieuwe rolmodel.

Amen.

